

21. 1. 2020

Veźměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Ústavní soud je pilíř právního státu. Není dobře, když není kompletní

Ústavní soud (ÚS) je klíčovým prvkem demokratického právního státu, to ví dnes i naši středoškoláci. Jak říkají např. francouzští právní teoretici, bez ústavního soudu si „L Etat de droit“ (právní stát) nelze ani představit.

Soudcem Ústavního soudu se může stát každý bezúhonný občan ČR, jenž je volitelný do Senátu PČR (tedy dosáhl minimálně věku 40 let), získal vysokoškolské právnické vzdělání a byl nejméně deset let činný v některém právnickém povolání.

ÚS v České republice má být podle zákona složen z patnácti ústavních soudců. Dnes je jich tam pouze 14, takže není kompletní. A to již několik měsíců. Volné místo vzniklo odmítnutím navrženého kandidáta – pana profesora Aleše Gerlocha. Není to zdaleka poprvé, kdy ÚS není v naší novodobé historii úplný. V minulosti jeho personální vybavení jednou kleslo dokonce i na 12 soudců.

Zmíněný brněnský soud soudů je zavalen prací a důležitými kauzami, i když je v plné soustavě. Proto je logické, že pokud na soudu chybí soudci, tak jsou nadstandardně zavaleni ti „zbývající“. A věci se vlečou...

Ochromený soud je pro demokracii nebezpečný

Nechci zde naříkat nad činností Senátu, který zamítal prezidentovi Václavu Klausovi a následně panu Miloši Zemanovi určité kandidáty, ani naopak nechci zrcadlově perfidně spílat vůči Hradu, že má navrhopvat „průchodnější“ kandidáty na místa konstitučních soudců.

Dovolil bych si, jako právní pedagog, předestřít jiný typ řešení. A to systémového řešení do budoucna, které by do určité míry zefektivnilo ústavní soudnictví.

In medias res: Dokud nebude jmenován nový soudce (což je v gesci prezidenta republiky za spolupráce Senátu), by trval mandát toho předešlého (končícího). Tudíž by nevznikaly prodlevy, a hlavně by prezident republiky byl motivován rychleji jednat. Jeho případná nečinnost by tudíž nevedla k oslabení činnosti ÚS. K tomu by samozřejmě bylo nutné změnit naši normu norem, tedy Ústavu. Víím, do ústavních zákonů se má „šahat“ jen ve výjimečných případech. Nicméně tento návrh pokládám za vysoce smysluplný a užitečný pro fungování našeho státu.

Závěrečný rozsudek

V Česku jsme si zvykli, že nejsou lidi. Chybí řemeslníci, zdravotní sestry, celníci anebo policisté. Nicméně s chybějícími ústavními soudci bychom se opravdu neměli smířit. Myslím, že by tomu mohl napomoci i výše stručně představený návrh k zlepšení personální situace na ústavním soudu.

I zde platí okřídlené: kdo chce, hledá způsob, kdo nechce, hledá důvod.

JUDr. Petr Kolman, Ph.D.,
právník a publicista

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Judikatura ÚS ve věci udělování státního občanství](#)
- [Nález Pl. ÚS 2/25: když Ústavní soud dokáže být skutečným ochráncem lidské důstojnosti](#)
- [Mobilizace ozbrojených sil v ČR a postavení odmítačů boje: právní analýza a návrhy legislativních úprav](#)
- [Zákaz změny k horšímu \(reformace in peius\) se neuplatní u nákladových výroků](#)
- [Make Důvodová zpráva great again](#)
- [Nález Ústavního soudu k privilegovanému postavení pohledávek státu v insolvenčním řízení](#)
- [Další „válka“ soudů - tentokrát o tarifní hodnotě ve věcech neoprávněných zásahů do osobnostních práv](#)
- [Pravý souběh funkcí - Ústavní soud vyjasnil otázku kogentních limitů smluvní volnosti](#)
- [Ústavní meze pokynu odvolacího soudu v otázce dokazování a skutkových zjištění](#)
- [Přezkum opatření obecné povahy správními soudy](#)
- [Zjevně nesprávnou aplikací \(již zrušené a tudíž neplatné\) zákonné normy se soud dopouští svévole, v důsledku čehož dochází k porušení práva na soudní ochranu zaručeného čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod](#)